

CURTEA CONSTITUȚIONALĂ

RAPORT

privind activitatea de soluționare a petițiilor în anul 2018

În conformitate cu prevederile art.24 alin.(1) lit.g) din Regulamentul de organizare și funcționare a Curții Constituționale din 07.03.2012, publicat în Monitorul Oficial al României, Partea I nr.198 din 27 martie 2012, Secretariatul General al Curții Constituționale soluționează petițiile adresate de cetățeni și organizații, potrivit rezoluției președintelui Curții Constituționale.

Potrivit prevederilor art.2 din Ordonanța Guvernului nr.27/2002 privind reglementarea activității de soluționare a petițiilor, aprobată – cu modificări și completări – prin Legea nr.233/2002, prin petiție se înțelege „*cererea, reclamația, sesizarea sau propunerea formulată în scris ori prin poștă electronică¹*”, pe care un cetățean sau o organizație legal constituită o poate adresa autorităților și instituțiilor publice.

Deși reunite generic sub termenul de „petiție”, formele de exercitare ale dreptului de petiționare prezintă anumite trăsături distinctive nu doar prin conținutul acestora, ci și prin regimul juridic aplicabil. Dacă o *cerere* poate fi adresată oricărui organ al autorității publice, indiferent de sfera și obiectul de activitate, *reclamația* echivalează cu plângerea împotriva încălcării unui drept/săvârșirii unui abuz, iar *sesizarea* pretinde și o acțiune concretă din partea autorității competente în vederea rezolvării respectivelor probleme personale sau de grup (altele decât cele valorificabile pe calea justiției).

Specific procedurilor jurisdicționale, actul de *sesizare* trebuie să respecte anumite cerințe; în cazul instanței de contencios constituțional, acestea sunt prevăzute de art.146 din Constituție și de legea sa organică². Ca atare, scrisorile, petițiile și celelalte cereri, care **nu** îndeplinesc cerințele constituționale și legale pentru a fi considerate „*acte de sesizare a Curții Constituționale*”³, se soluționează **pe cale administrativă** de către secretarul general, potrivit rezoluției președintelui Curții⁴ - și doar această activitate intră sub incidența prevederilor Ordonanței Guvernului nr.27/2002.

În anul **2018**, Curtea Constituțională a primit **936** petiții, din care:

- 896 de petiții adresate de persoane fizice;
- 19 petiții adresate de persoane juridice de drept privat (societăți, asociații, fundații, sindicate) sau de autorități ori instituții publice;
- 21 de scrisori/mesaje anonime sau neavând datele de identificare a petiționarului (clasate în temeiul art.7 din Ordonanța Guvernului nr.27/2002).

Dintre acestea, 752 de petiții au fost primite prin poștă sau fax ori au fost depuse direct la compartimentul de registratură, iar alte 164 de petiții au parvenit prin poștă electronică (e-mail).

Din totalul de 936 petiții, 82 de petiții provin de la persoane aflate în detenție în penitenciare.

¹ Întrucât orice cerere, reclamație, sesizare sau propunere, fie aceasta în *format letric* sau *electronic*, presupune o comunicare „în scris” (non-orală), termenii disjunctivi se referă mai degrabă la „tipul/canalul de comunicare” (pe suport hârtie sau prin e-mail).

² Legea nr.47/1992 privind organizarea și funcționarea Curții Constituționale, republicată în Monitorul Oficial al României, Partea I, nr.807 din 3 decembrie 2010.

³ în înțelesul art.10 din Legea nr.47/1992.

⁴ art.24 alin.(1) lit.g) din Regulamentul de organizarea și funcționare a Curții Constituționale, publicat în Monitorul Oficial al României, Partea I, nr. 198 din 27 martie 2012.

Doar două petiții au fost primite la Curtea Constituțională prin redirectionare de la alte autorități publice, greșit sesizate, potrivit prevederilor art. 6⁵ din Ordonanța Guvernului nr.27/2002.

În raport de obiectul lor, în 178 de cazuri, petițiile privesc chestiuni ce vizează actul de justiție, petiționarii considerând că sesizarea Curții Constituționale ar constitui o cale extraordinară de atac împotriva hotărârilor judecătorești ori pentru constatarea neconstituționalității unor asemenea hotărâri, motivând că aceste hotărâri încalcă drepturi sau libertăți fundamentale. Peste 30 de petiții au vizat organizarea și desfășurarea Referendumului de modificare a Art.48 din Constituția României.

În majoritatea petițiilor primite din mediul penitenciar, petiționarii solicită efectuarea unor acte de urmărire penală sau desființarea soluțiilor date de procuror în această fază. De asemenea, se observă că, în multe dintre petiții, se contestă hotărârea de condamnare care nu ar fi fost dată cu aplicarea corectă a legii penale mai favorabile. O altă parte a petițiilor primite de la persoane aflate în executarea unei pedepse privative de libertate criticau condițiile de detenție: cazarea, transportul deținuților, asistența medicală, rele tratamente aplicate, restricționarea accesului la informațiile de interes public, alteleori a cumpărării unor produse.

În 152 de cazuri, petiționarii recurg la o *sesizare directă* a Curții cu excepția de neconstituționalitate a legilor sau ordonanțelor Guvernului, ori a unor dispoziții dintr-o lege sau ordonanță în vigoare, fără a ține cont de normele procedurale aplicabile în vederea exercitării controlului de constituționalitate.

Referitor la jurisprudența Curții Constituționale, au fost transmise peste 100 de petiții pentru solicitarea unor informații privind excepțiile de neconstituționalitate judecate, soluțiile pronunțate în deciziile Curții și obligativitatea acestora, demersuri însoțite uneori de critici la adresa activității Curții Constituționale; alteleori, dimpotrivă, petiționarii reclamă măsuri imediate în vederea punerii în executare a deciziilor pronunțate.

În 43 de situații, petiționarii au solicitat intervenția Curții Constituționale asupra modului de stabilire a drepturilor ce țin de *pensie*, fiind invocată încălcarea unor drepturi constituționale în aplicarea reglementărilor legale privind stabilirea și plata drepturilor ce țin de pensie.

În 60 de cazuri, petiționarii apreciază că se impune fie elaborarea unui act normativ, fie o *lege modificatoare*, sens în care solicită Curții să inițieze procedura de legiferare sau să oblige Parlamentul la un asemenea demers, ori consideră că instanța constituțională este datoare să procedeze de îndată, din oficiu, la *revizuirea Constituției*, în unele cazuri fiind solicitate clarificări privind Revizuirea Constituției- Titlul VII din Constituția României, republicată.

Politicile publice, îndeosebi cele privind serviciile sociale, buna guvernare, conduita unor personalități de prim rang (președinte, prim-ministru, membri ai Guvernului, deputați, senatori etc.) în spațiul public sau anumite declarații ale acestora au constituit teme de preocupare pentru o mare parte dintre petiționarii care s-au adresat Curții Constituționale.

Trebuie menționate și acele petiții (adică aproape 50% din total) care nu pot fi strict încadrate într-o categorie anume, unele abordând problematici complexe, iar altele având caracter inedit, mergând de la solicitarea abolirii Constituției și până la argumentații *sui-generis* în sensul desființării Curții Constituționale ori măcar a tuturor deciziilor pronunțate de „unica autoritate de jurisdicție constituțională în România”. Dintre acestea un număr important de petiționari, între care și unii reprezentanți ai autorităților publice, solicită puncte de vedere, dezlegarea unor chestiuni de drept, emiterea de opinii care să poată fi valorificate în caz de litigiu, diverse consultații juridice și altele asemenea.

⁵ în înțelesul art.10 din Legea nr.47/1992.

În majoritatea cazurilor, petiționarul nemulțumit de răspunsul primit din partea *autorității competente*, înțelege să se adreseze Curții Constituționale pentru a obține rezolvarea dorită, petițiile fiind concepute de către cei în cauză drept așa-zisă „*ultimă*” cale de soluționare a problemelor de interes pentru petiționar, Curtea fiind percepută drept autoritatea supremă în stat, de la vârful ierarhiei judiciare ori dispunând de posibilități nelimitate de cenzură în privința celorlalte autorități publice. În asemenea cazuri, nu mai poate fi vorba de redirecționarea petiției către „autoritățile publice sau instituțiile publice care au ca atribuții rezolvarea problemelor sesizate”, în sensul prevederilor art.6¹ din O.G. nr.27/2002, astfel încât petiția se soluționează prin furnizarea informațiilor necesare, cu indicarea temeiurilor constituționale și legale. Totuși, un număr de 16 petiții au putut fi redirecționate către alte autorități publice (Ministerul Justiției, Înalta Curte de Casație și Justiție, Ministerul Apărării Naționale, Comisia pentru cercetarea abuzurilor, corupției și pentru petiții din cadrul Camerei Deputaților, Colegiul Medicilor din România).

Dacă rezolvarea problemei se regăsește în jurisprudența Curții (controlul de constituționalitate referitor la legi sau ordonanțe), atunci petiționarul este informat asupra deciziei relevante, eventual reproducând și citate din considerente. De asemenea, ori de cât ori petiționarul își formulează sesizarea/cererea de neconstituționalitate pentru a fi înfățișată direct Curții Constituționale, acestuia i se explicitează procedura aplicabilă, cu trimitere îndeosebi la dispozițiile art.29 alin.(4) din Legea nr.47/1992, republicată, privind sesizarea cu excepția de neconstituționalitate prin încheiere a instanței, ori alte aspecte procedurale specifice Curții.

Toate cele 936 petiții primite în anul 2018 la Curtea Constituțională au fost soluționate în termenul și în conformitate cu prevederile Ordonanței Guvernului nr.27/2002 .

p. SECRETAR GENERAL

în temeiul art.3 din Ordinul președintelui Curții Constituționale nr.16/2018

Consilier cu atribuții de consilier juridic,

Mihaela-Violeta OPREAN